

Levende Billeder

Opgaveark 3 - Månedsbilleder

Når vi taler om middelalderen i Danmark, mener vi årene mellem 1050, da vikingerne blev kristne (der gik lang tid før alle ville acceptere den nye gud), og 1536, da Danmark blev protestantisk (der tog det også lang tid før alle var gået over til det nye). Almindelige mennesker anede intet om at de levede i middelalderen, det er kun et navn, som vi har fundet på senere for at holde orden i vores historiebøger.

På Bornholms Middelaldercenter kan man opleve hvordan livet i en lille landsby var i det Herrens År 1350.

Vores viden om middelalderen bygger på moderne forskning i historie, arkæologi og kunstvidenskab.

Læs mere om os på vores hjemmeside www.bornholmsmiddelaldercenter.dk eller besøg os på solskinsøen Bornholm!

Bornholms Middelaldercenter

www.bornholmsmiddelaldercenter.dk * Tel. +45 56 49 83 19 * Rågelundsgård * Stangevej 1 * Østerlars * 3760 Gudhjem

Levende Billeder

Opgaveark 3:1 - Månedsbilleder

I middelalderen ville alle have store stofstykker med indvævede billeder eller mønstre til at hænge på væggen. Det hjalp lidt med at holde på varmen i de kolde sale. Disse tæpper kaldes gobeliner og det var kun de allerrigeste som f.eks. konger og biskoper, der havde råd til dem. Hvis man ikke havde råd, kunne man lade en kunstner male væggene, så det så ud som man havde gobeliner. Vores stormand har valgt motiver som forestiller årets 12 måneder. At afbilde årets 12 måneder ved at vise hvad der typisk blev lavet på den tid på året, er en gammel tradition fra antikken, som var populær i hele middelalderen.

Kan du genkende hvad folk på stormandens månedsbilleder laver?

holde fest og spise

Det var kun de rige der havde råd til at betale for billeder. De allerfleste så kun billeder i kirken, hvor de måske havde kalkmalerier i hvælvingerne eller alterskulpturer af helgener.

Bornholms Middelaldercenter

www.bornholmsmiddelaldercenter.dk * Tel. +45 56 49 83 19 * Rågelundsgård * Stangevej 1 * Østerlars * 3760 Gudhjem

Levende Billeder

Opgaveark 3:2 - Månedsbilleder

Kig nærmere på månedsbillederne og prøv at se hvad bønderne har på. I middelalderen var der meget større forskel på hvad mænd og kvinder havde på end i vores tid. Det var meget almindelig at se mænd i kjole, men det var slet ikke den samme slags kjole som kvinder bar! Vi har i dag tre kilder til at vide hvad for tøj mennesker havde på i middelalderen.

Prøv at gætte hvad for nogle genstande du ser i arkæologiboksen. Og prøv at finde ud af hvilke af billederne der er fra et manuskript (en bog der er skrevet eller malet i hånden), hvilket der er et kalkmaleri og hvilket der er en gobelin.

Arkæologi

- ting som man graver frem fra jorden ved en arkæologisk udgravning

Billedkilder

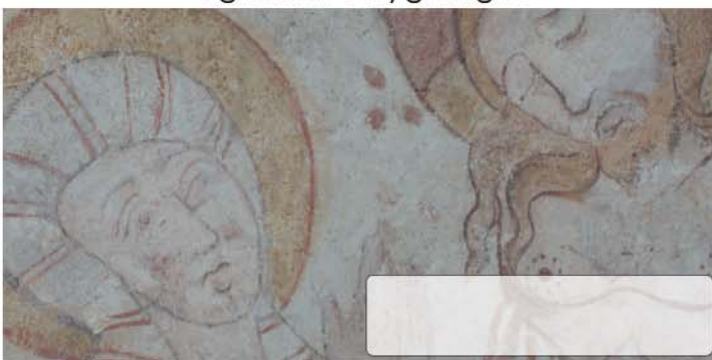
- billeder og skulpturer m.m. Bevarede i biblioteker, museer, samlinger og på vægge og lofter i bygninger

Tekstkilder

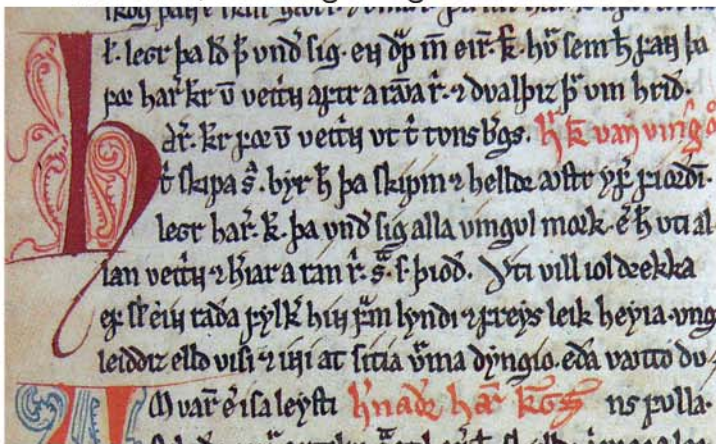
- fortællinger, krøniker, fortolkninger, regnskabsbøger og meget mere. Bevaret i biblioteker, samlinger og som afskrifter

© Bornholms Museer

© Kloster Wienhausen

sko

Bornholms Middelaldercenter

www.bornholmsmiddelaldercenter.dk * Tel. +45 56 49 83 19 * Rågelundsgård * Stangevej 1 * Østerlars * 3760 Gudhjem

Levende Billeder

Opgaveark 3:3 - Månedsbilleder

Middelalderen varede mere end femhundrede år og moden skiftede mange gange. Det var kun de rigeste familier der havde råd til at købe færdigt tøj. De fleste lavede deres tøj og sko selv. Vi ved en del om middelalderens mode fra billeder, som blev malet i middelalderen, og fra fragmenter af dragter, som er blevet fundet i jorden. Man har også fundet tøj i permanent frossen jord i Grønland, eller i moser. Her er en typisk dreng fra 1350'erne. Prøv at gætte hvad han har fået lavet sit tøj af.

A Får

Strudhætte:

Varmer godt om hoved og hals. Lavedes gerne af et tykt og lidt vandafvisende stof.

Vanter:

Hvis det var koldt, var et par vanter af pels det bedste man kunne få i middelalderen.

Undertøj:

Det man ikke ser. Lavedes gerne af et blødt og behageligt materiale, der ikke kradsede på huden.

Kjortel og hoser:

dækker krop og ben. Lavedes gerne i et stærkt kraftigt materiale, der kunne tåle megen vask.

Sko, bælte og taske:

Lavedes af det samme materiale, som vi bruger i dag.

B Kalv

I 1936 fandt en 11-årig dreng et skelet og en bunke gammelt stof, da han skulle hjælpe sin far med at harve en mark på Bockstens gård i Sverige. Det han havde fundet var en mand fra middelalderen i en velbevaret dragt. Bockstensmanden var blevet slået ihjel og fæsnet med egetræspæle i mosen. Man kan se ham i hans dragt på Varberg Museum.

C Kanin

D Hør

Levende Billeder

Opgaveark 3:4 - Månedsbilleder

På Bornholms Middelaldercenter lever vi os ind i hvordan det var at leve i en lille landsby i året 1350.

Dengang lavede man alt sit tøj af f.eks. høj,uld og læder. Her ser du nogle af vores beboere i tøj, som de har syet.

Prøv at sætte det rigtige navn sammen med den rigtige tøjgenstand.

- Kjole
- Ungpigekeyse
- Surcotte (overkjole)
- Strudhætte
- Kjortel
- Hoser
- Bæltepung
- Hovedlin

Særk Kyse

Skjorte

D

F

C

H

A

E

A

K

B

G

I

B

B

Kun unge piger og ugifte kvinder viste deres hår offentligt. Gifte og ærbare kvinder dækkede håret med hovedlin eller andet moderne hår- pynt .

Babyer og småbørn af begge køn havde kjole indtil de blev 4-5 år, der begyndte piger at gå med kjole og drenge med kjortel.